

TISK O ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
19. september - 3. oktober 1997



Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

ACE
SAEC

Tudi andragogi čakajo na proračunske »drobtinice«

Drugič teden učenja odraslih – Podpora države in občin – Premalo denarja – Mednarodna potrditev

Andragoški center RS bo od 29. septembra do 3. oktobra drugič prireditelj Tedna vseživljenjskega učenja (TVU). Projekt je namenjen izobraževanju odraslih za prihodnost. Andragoški center tako sledi andragogom v Veliki Britaniji in pobudi Evropske skupnosti o letu učenja za vse življenje. Slovenski andragoški delavci so letos k sodelovanju pritegnili 131 izvajalcev raznovrstnih dogodkov na državni in krajevni (občinski) ravni. V manjšem številu se bodo tednu vseživljenjskega izobraževanja odraslih s svojimi dejavnostmi pridružili še vrtci, osnovne in srednje šole, fakultete in knjižnice.

Kot pravi dr. Vida A. Mohorčič - Špolar, direktorica Andragoškega centra, sta se na pobude andragogov, da teden učenja za vse življenje pridobi še nacionalni pomen, odzvala tudi slovenska vlada in predsedstvo Slovenije. Vlada je pri šolskem ministrstvu ustanovila organizacijski odbor TVU '97 in je tudi pokrovitelj prireditve, medtem ko bo predsednik Milan Kučan ob začetku TVU govoril na slovenski nacionalni televiziji.

Andragogi pa še vedno niso zadovoljni s premajhno denarno podporo vlade in slovenskih občin. Upajo, da bodo s sprejetjem proračuna dobili več denarja za izboljšanje strokovnih in promocijskih dejavnosti v izobraževanju odraslih.

Na petdnevni vseslovenski prireditvi se bodo andragogi in drugi

udeleženci ukvarjali predvsem z izobraževalnimi programi in dejavnostmi za brezposelne, avtonomnostjo učiteljev v učenju odraslih, izhodišči za oblikovanje izobraževal-

● Teden učenja odraslih je na juljski Unescovi mednarodni konferenci o izobraževanju odraslih dobil mednarodno potrditev in podporo za razvijanje mednarodnega tedna za izobraževanje odraslih.

nih programov poklicnega in strokovnega šolanja ter predstavitvijo pojmov in konceptov vseživljenjskega izobraževanja in učenja.

Andragoški center bo letos prvič podelil priznanja za izjemne učne uspehe in odlične strokovne ali promocijske dosežke pri učenju odraslih.

ALEŠ ČAKŠ

Slovenski praznik učenja

V ponedeljek, 29. septembra, se pričinja Teden vseživljenjskega učenja, državna prireditev, posvečena predstavitvi pomena učenja in izobraževanja, ki jo letos že drugič pripravljajo pri Andragoškem centru Slovenije.

Teden vseživljenjskega učenja, ki ga pripravljajo pri Andragoškem centru Slovenije, je prireditev, s pomočjo katere naj bi ljudske univerze in organizacije, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, kot tudi šole, vrtci, fakultete in druge izobraževalne ustanove predstavile vsestranski pomen učenja in izobraževanja. Ob Tednu vseživljenjskega učenja, bo zanimivo tudi na Celjskem; tako bodo predstavitve različnih izobraževalnih dejavnosti in programov, študijskih krožkov, središč za samostojno učenje in ostalih dejavnosti pripravili v Ljudskih univerzah v Celju, Žalcu, Šentjurju in Rogaški Slatini. Velenjsko andragoško društvo bo predstavilo delovanje Univerze za tretje življenjsko obdobje, številne razstave in predstavitve svojih dejavnosti pa bodo pripravili tudi v zasebnih podjetjih, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. NMS

KOPER *Ob Tednu vseživljenjskega učenja* **Središče in razstava**

KOPER - V prostorih Ljudske univerze v Kopru bodo v ponedeljek, 29. septembra, ob 10. uri, odprli Središče za samostojno učenje. Za začetek bodo v njem na voljo predvsem programi za učenje tujih jezikov, pozneje pa nameravajo ponudbo razširiti tudi na druga področja.

Otvoritev novega središča sodi v Teden vseživljenjskega učenja, ki ga v vsej Sloveniji med 29. septembrom in 3. oktobrom prireja Andragoški center. V kar 45 krajih, med drugim

tudi na Primorskem, bodo v teh dneh pripravili številne prireditve in predstavitve, ki naj bi širile znanje ljudi vseh starosti in poklicev.

Center Vita iz Kopra v okviru tega tedna pripravlja razstavo slikarja samouka Rina Bonina iz Pôtoka pri Svetem Antonu. Odprli jo bodo v nedeljo, 28. septembra, ob 17. uri, v Hiši od Ciuda v Loparju. Sodelovali bodo se člani študijskega krožka Beseda Slovenske Istre in pevski zbor iz Sv. Antona; slikarja bo predstavila umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj.

ILIRSKA BISTRICA Teden vseživljenjskega izobraževanja

Zanimiv program za odrasle

ILIRSKA BISTRICA (tš) - Andragoški center Slovenije letos drugič organizira vseslovensko akcijo Teden vseživljenjskega učenja, ki bo potekala od ponedeljka 29. septembra do petka 3. oktobra. V okviru tedna bo tudi Ljudska univerza iz Ilirske Bistrice pripravila vrsto zanimivih akcij in prireditev.

Tako bo Muzejski krožek, ki deluje v okviru Ljudske univerze, že v nedeljo, 28. septembra, sodeloval na prireditvi ob 1650-letnici rojstva sv. Hieronima na Starodu. Muzejski krožek je pripravil tudi zanimivo razstavo z naslovom '300 let pošte na Bistriškem', ki bo na ogled na pošti v Trnovem od torka, 30. septembra, do petka 3. oktobra. V istih dneh bo na sedežu

Ljudske univerze v prostorih osnovne šole Antona Žnideršiča potekalo svetovanje za izobraževanje odraslih z informacijami in vpisom v različne izobraževalne tečaje. V četrtek, 2. oktobra, pa bo na šoli A. Žnideršiča tečaj računalništva za odrasle z naslovom Računalnik v vsakdanji rabi. Prvi tečaj se bo pričel ob 16. uri, drugi pa ob 17.30. Tečaj bo brezplačen.

V Teden vseživljenjskega učenja se je vključila tudi knjižnica Makse Samsa, kjer bo na ogled razstava knjižnega gradiva za izobraževanje odraslih. V program aktivnosti se bodo predvidoma vključile še nekatere bistriške ustanove.

Prireditve v mariborski regiji

Teden vseživljenjskega učenja

V vseslovensko prireditve Teden vseživljenjskega učenja, njen namen je promocija učenja in izobraževanja kot dejavnosti za ljudi v vseh obdobjih življenja in vseh interesov, se vključujejo tudi izobraževalne in druge organizacije iz mariborske regije.

Tako bo v ponedeljek v Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi dan odprtih vrat. Od 9. do 12. ure bo predstavitev središča za samostojno učenje, do 18. ure boste lahko tam preizkusili znanje (denimo tujih jezikov), svetovali pa vam bodo tudi o primernem izobraževalnem programu. Ob 15. uri bo predsta-

vitev programov izobraževanja, ogledati si bo mogoče razstavo, ta dan pa se bodo "preselili" še zunaj hiše, saj bodo na štirih mestih v Mariboru predstavljali Teden vseživljenjskega učenja.

Na Srednji trgovski šoli v Mariboru v ponedeljek pripravljajo razstavo, pri Dobi pa bodo teden vseživljenjskega učenja zaznamovali v svoji izložbi. V Rušah Tiža d.o.o. pripravlja razstavo likovnih izdelkov iz vrtcev Ruše in Selnica ter likovno razstavo, Teden vseživljenjskega učenja pa bo prav tako Tiža predstavila v ruški blagovnici Merx. (tv)

Teden vseživljenjskega učenja

ČRNOMELJ, 28. septembra – V Črnomlju začnajo Teden vseživljenjskega učenja, ki ga bo organiziral ZIK (zavod za izobraževanje in kulturo) do 3. oktobra. V ponedeljek 29. septembra se bo zvrstilo pet prireditev, nato pa vsak dan po dve. V sklopu tega tedna bo slikarska ustvarjalnica za odrasle, šola računalništva, učenje predvajanja filma, razstave, prehrana v Velikem Nerajcu, turistično vodništvo, tečaj nemškega jezika, delo v knjižnici itn. Omenjenemu tednu bo sledil teden otroka od 6. do 10. oktobra. (M. D.)

V navzočnosti predsednika države včeraj odprli Teden vseživljenjskega izobraževanja *Več kot 700 prireditev po vsej Sloveniji*

Dr. Zoran Jelenc: Izobraževanje odraslih ni manj pomembno kot izobraževanje otrok in mladine

LJUBLJANA, 30. – Na Andragoškem centru Slovenije so včeraj v navzočnosti predsednika države Milana Kučana in šolskega ministra dr. Slavka Gabra slovesno odprli Teden vseživljenjskega učenja – TVU 97.

Približno 130 organizacij, društev, zavodov, krožkov, ki tako ali drugače skrbijo za zunajšolsko učenje, bo po vsej Sloveniji pripravilo okoli 700 različnih prireditev in tako praktično in simbolično, kot upajo v vladi in na Andragoškem centru, utrdilo zavest o Sloveniji kot »učeči se

deželi«, kar je geslo letošnjega tedna.

Letošnji teden učenja, na katerem se bodo zvrstila najrazličnejša strokovna srečanja, delavnice, omizja, razstave in predstavitve izobraževalnih organizacij na dnevih »odprtih vrat«, so na ACS organizirali že drugič, s to

razliko, da je letos pokroviteljica tedna vlada, v organizacijskem odboru pa so se poleg ministrstva za šolstvo znašli tudi ministrstvi za delo, družino in socialne zadeve ter za kulturo, Gospodarska zbornica Slovenije in šolski sindikat SVIZ. Letošnji teden učenja se od lanskega razlikuje tudi po tem, da se je na razpis prijavilo kar trikrat več izvajalcev, kar je po mnenju direktorice ACS Vide Mohorčič Špolar dober znak in obet, da se miselnost,

za ta segment izobraževanja, letos bo denimo iz državne vrste v okviru šolskega ministrstva šlo za to 480 milijonov tolarjev, leta 1993 jih je bilo v ta namen predvidenih manj kot 200.

Učenje in znanje sta edina prava protiutež nevarnostim, ki jih lahko povzroči »informacijska družba«, je poudaril dr. Zoran Jelenc, samo izobražen, poučen in oblikovan človek lahko ustrezno uporablja informacije. Premik od izobraževanja k uče-



V okviru Tedna vseživljenjskega izobraževanja so letos na Andragoškem centru prvič podelili priznanja posebno uspešnim posameznikom in organizacijam. Za izjemne uspehe pri učenju in bogatitvi lastnega znanja sta dobila priznanje Robert Muhič iz Črnomlja, ki je ob delu na žagi končal osnovno šolo, nato še srednjo, zdaj pa namerava še na visoko poslovno šolo, in Marija Debelak iz Ljubljane, ki se je po hudi nesreči, po kateri se je morala znova naučiti govorjenja, včlanila v študijsko skupino ljudi na Univerzi za tretje življenjsko obdobje in se francoščine naučila toliko, da vanjo uspešno prevaja tudi pesmi. Med skupinami, ki so bile zelo uspešne pri učenju in izobraževanju, so priznanje dobili Krožek Keramika pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, skupina Vezilje iz Slovenske Bistrice in skupina Skala iz Ljubljane. Kot posebno uspešno učečo se organizacijo so izbrali Prevzgojni dom Radeče. Priznanje so dobili še: Andragoška poletna šola, Center za pedagoško izobraževanje pri Filozofski fakulteti, Borza znanja iz Ljubljane, Center za uravnotežen razvoj podeželja iz Cerknice, Center za tehnološko usposabljanje pri GZS, občina Ormož, krajevna skupnost Drežnica in občina Slovenj Gradec. (Foto: Bojan Velikonja)

da se lahko ob koncu šolanja poslovimo od nadaljnjega učenja, počasi, a vendarle spreminja. Novinarske konference pred otvoritvijo tedna se je udeležil tudi šolski minister Slavko Gaber, ki je poudaril, da misel o Sloveniji kot učeči se deželi jemljejo na ministrstvu zelo zares, in to podkrepil z že nekaj let rastočimi proračunskimi sredstvi

nju postaja nova paradigma sedanjega časa, izobraževanje je dejal, je le ena od možnih tehnologij učenja. In zato bi morali izenačiti pomen in vlogo obeh temeljnih področij izobraževanja, torej izobraževanja mladine in odraslih. V Sloveniji je izobraževanje odraslih še vedno deležno premalo pozornosti.

RANKA IVELJA

Teden vseživljenjskega učenja v Logatcu

LOGATEC, 29. septembra – V prostorih logaške jezikovne šole Rosana se je danes začel Teden vseživljenjskega učenja. Poleg omenjene jezikovne šole se bodo vsak dan do 3. oktobra od 17. do 19. ure predstavila še nekatera občinska prostovoljna društva, klubi in organizacije s področja kulture in izobraževanja. Jezikovna šola je ob tej priložnosti pripravila razstavo ob peti obletnici delovanja, predstavila bo središče za samostojno učenje tujih jezikov ter možnosti za nakup avdio- in videoopreme za učenje s promocijskim popustom. Predstavili bodo program osnovne šole za mladostnike in odrasle ter druge možnosti za razvijanje interesov: slikanje na svilo in steklo, plesni tečaj, šiviljski tečaj in borzo znanja. Na ogled bo tudi razstava fotografij s študijskega obiska na Danskem na temo izobraževanje odraslih in brezposelnih v tej državi. V vse programe, klube in društva se bo mogoče tudi prijaviti oziroma vpisati. Med drugimi bodo na Tednu vseživljenjskega učenja sodelovali: glasbena šola, društvo prijateljev otrok in mladine, klub gorskih kolesarjev Skirca, jamarsko društvo, rekreacijsko društvo Eva, več športnih klubov, društvo kmečkih žena, klub logaških študentov in logaško turistično društvo. (N. Ž.)

Pospeševanje učenja in izobraževanja odraslih

Do 3. oktobra teden učenja za vse življenje – Sedemsto prireditev in dejavnosti ter 131 izvajalcev

LJUBLJANA, 29. septembra – Teden vseživljenjskega učenja (TVU '97) – danes ga je odprl predsednik države Milan Kučan – je nastal kot projekt spodbujevanja učenja in izobraževanja odraslih za življenje. Slovenski andragogi so na tiskovni konferenci povedali, da sledijo Veliki Britaniji in njenemu Nacionalnemu inštitutu za izobraževanje odraslih, ki je leta 1992 prvi pripravil teden učenja odraslih. Vanj se vključujejo najvišji državni organi in strokovne ustanove, tudi na lokalni ravni. Skupni imenovalec tednov učenja za vse življenje je pospeševanje učenja in izobraževanja odraslih.

Do zdaj je teden učenja odraslih, poleg Velike Britanije, pripravilo šest držav Avstralija, Belgija, Jamajka, Južna Afrika, Švica in Slovenija. Gre za projekt Evropske unije, ki pa je na peti Unescovi mednarodni konferenci o izobraževanju odraslih v Hamburgu prejel podporo tudi kot svetovna prireditev. O tem, ali bodo teden učenja odraslih pripravljale države po vsem svetu, bo odločala letošnja generalna skupščina OZN.

Vodja projekta **dr. Zoran Jelenc** je povedal, da se je letošnje število razstavljalcev močno povečalo. Sedemsto prireditev in dejavnosti je letos sooblikovalo 131 izvajalcev po vsej Sloveniji, med njimi ministrstva za šolstvo, delo in kulturo, Gospodarska zbornica Slovenije, ljudske univerze

in druga središča za izobraževanje odraslih, zasebna podjetja za šolanje odraslih, šole, vrtci, fakultete, univerza za tretje življenjsko obdobje, centri za socialno delo itd.

Najpomembnejši dogodki državne in lokalne prireditve bodo poleg pospeševanja učenja odraslih še strokovna srečanja, predstavitev izobraževalnih programov za odrasle, odprta vrata izobraževalnih in vzgojnih ustanov, delavnice in omizja o učenju za življenje.

Ob začetku TVU '97 – slovenska vlada kot pokrovitelj podpira pospeševanje izobraževanja odraslih, čeprav je projekt še vedno obsojen na preskromen denar – bodo prvič podelili priznanja za uspešno delo pri šolanju odraslih.

ALES ČAKŠ

Ob tednu vseživljenjskega učenja

RAVNE – V okviru tedna vseživljenjskega učenja, ki bo trajal do 3. oktobra, so tudi v občini Ravne-Prevalje pripravili pester program dejavnosti in prireditev. Pobudo zanje je dal izobraževalni center Smeri z Raven, v njih pa bodo lahko sodelovali vsi občani. Na ogled bo vrsta tematskih razstav, na katerih se bodo predstavili društva, kot sta gobarsko in kmečko, posamezni umetniki s svojimi izdelki, otroci z risbicami pa tudi organizacije s programi njihovega dela. Obiskovalci bodo lahko prisluhnili mnogim predavanjem o zdravju, zaposlovanju, turizmu, učenju in drugih zanimivih temah, udeležili pa se bodo lahko tudi kulturnih programov v osrednji koroški knjižnici.

(pl)

Znanje posreduje dvajset različnih izvajalcev

Kdor se je pripravljen učiti, ni nikdar brezposeln

V TEDNU VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA SE BO V OBČINI RAVNE-PREVALJE ZVRSTILO 56 PRIREDITEV, KI POMENIJO OKOLI 250 UR ORGANIZIRANIH OBLIK UČENJA - OBČINA GMOTNO PODPRLA PROJEKT

Na teden vseživljenjskega učenja, ki se je na pobudo Andragoškega centa Slovenije pričel včeraj v vsej državi, so se v občini Ravne-Prevalje začeli pripravljati že spomladi. Organizacijo je na predlog župana Maksimiljana Večka prevzelo podjetje Smeri - izobraževalni center d.o.o. Za sodelovanje se je med številnimi povabljenimi odločilo dvajset izvajalcev. Ti bodo do 7. oktobra izvedli 56 oblik izobraževanja, ki bo skupaj trajalo skoraj 250 ur.

KAKOVOSTNA IZBIRA

"Ko smo se pripravljali na ta projekt, si nisem znal predstavljati, da ima Mežiška dolina toliko možnosti za izobraževanje, izkazalo se je namreč, da gre za kvalitetne izobraževalne programe na različnih področjih in zadovoljen sem, da je podjetje Smeri prevzelo organizacijo in ponudilo občanom kvalitetno izbiro v tednu vseživljenjskega učenja. Namen teh prireditev na lokalni ravni je pokazati ljudem, kje vse potekajo izobraževalni programi v njihovem okolju in kakšni so," je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal župan Maksimiljan Večko. Dodal je še: "Vsega znanja, ki ga od nas terja življenje, ne moremo dobiti v šolskih učilnicah in fakultetnih predavalnicah in ne morejo nam ga posredovati le posebej za poučevanje in izobraževanje usposobljeni ljudje. Znanje bomo morali bolj kot doslej pridobivati tudi zunaj formalnega šolskega sistema. Naloga lokalne skupnosti pa je ustvariti pogoje za ureničevanje takih učnih programov."

Direktorica podjetja smeri Eleonora Gladež pa je povedala, da so jih pri tem vodili cilji vključiti čimveč ljudi ne glede na starost in izobrazbo in pritegniti vse, ki se ukvarjajo z učenjem, zato so na prireditve povabljeni otroci, šolajoča se mladina, starši, starejši občani, aktivno prebivalstvo in brezposelni.

PREDSTAVITVE IN PREDAVANJA

Programi prireditev je zastavljen tako, da vedoželjnih ne pušča praznih rok. Danes

bosta imeli dan odprtih vrat dve ustanovi - dopoldne Center za socialno delo Ravne, od 9. do 16. ure pa Ljudska univerza Ravne, na centru za socialno delo bo ob 16. uri delavnica za starše, na OŠ Koroških jeklarjev ob isti uri predstavitev projekta Šport kot način življenja, ob 17. uri bo na OŠ Prežihovega Voranca predstavitev projekta Gibanje za zdravo šolo, ob 18. uri pa na srednji strojno kovinarski šoli omizje na temo energetika-ekologija. Med zanimivejše prireditve v naslednjih dneh sodi predstavitev dela študijskega krožka ob 100-letnici rojstva dr. Franca Sušnika, predstavitev programov Job klub in Periskop za brezposelne na uradu za delo Ravne v četrtek ob 10. in ob 12. uri, v petek bodo na ravenski gimnaziji prišli na svoj račun internetovci, ko bodo od 10. do 15. ure odprta vrata računalniške učilnice. Predstavitve in predavanja spremljajo številne razstave v prostorih različnih ustanov.

PRIČAKUJEJO DVA ALI TRI TISOČ LJUDI

Organizatorji pričakujejo precejšen odziv, vsaj dva do tri tisoč ljudi. Izkušnje namreč kažejo, da prebivalci Mežiške doline kaže precejšnje zanimanje za formalno in neformalno izobraževanje. Kot je povedal direktor Ljudske univerze Rudi Krenker, se je letošnjo jesen v različne oblike formalnega izobraževanja vpisalo okoli 400 odraslih. Pri neformalnih oblikah izobraževanja pa imajo dobre izkušnje na Centru za socialno delo Ravne, kjer so že pred leti za eno svojih vodil vzeli filozofovo misel - kdor se je pripravljen učiti, ni nikoli brezposeln. V njihovih programih za zdravo življenje, dobre medsebojne odnose in osebno rast se srečuje več kot petsto udeležencev iz Mežiške doline. Direktorica centra za socialno delo Zmaga Prošt je povedala, da je učenje v teh programih obojestransko, saj se vlogi učitelja in učečega izmenjujeta.

Zlatka Strgar

Včeraj se je pričel teden vseživljenjskega učenja

Slovenija naj bo ta teden učeča se dežela

NA KRAJŠI SLOVESNOSTI SO PODELILI PRVA PRIZNANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

S krajšo slovesnostjo na Andragoškem centru Slovenije v Ljubljani, na kateri so podelili tudi prva priznanja Andragoškega centra Slovenije posameznikom in skupinam za dosežke pri bogatitvi njihovega lastnega znanja in za delo pri bogatitvi znanja drugih, in sta se je med drugim udeležila tudi predsednik države Milan Kučan in minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber, se je včeraj v Sloveniji pričel teden vseživljenjskega učenja, manifestacija znanja.

"Področje znanja je element gotovosti, je točka, ki producira priložnosti," je na včerajšnji otvoritvi dejal dr. Slavko Gaber in dodal, da je v Sloveniji čedalje več tistih, ki se lahko pohvalijo z znanjem, ki je lastnina za bodočnost. Plastično je rekel: "Na borzi je začela kotirati nova delnica, ki se imenuje Znanje. Pravijo, da je je v neizmernih

količinah. Za sedaj je še poceni, a zagotavljajo, da bo njen donos velik."

Milan Kučan se je kar "prijavil" za tako delnico in meni, da je znanje temeljna in oprijemljiva strateška opredelitev Slovenije in da se bomo le z znanjem lahko v svetu tekmovalnosti uveljavili kot narod, sposoben visokokvalitetnega dela in ustvarjalnosti: "Slovenci se radi učimo, zato sem prepričan, da smo si sposobni pridobiti laskavi naslov Slovenija, učeča se dežela." S prireditvami v okviru tedna vseživljenjskega učenja naj bo Slovenija ta teden učeča se dežela, pa je dejala Vida Mohorčič-Špolar, direktorica Andragoškega centra Slovenije.

V tednu vseživljenjskega učenja bo po vsej Sloveniji namreč kar 700 različnih prireditev - od razstav, dnevov odprtih vrat izobraževalnih organizacij, svetovanj posameznikom, testiranj znanja, do delavnic, okroglih miz in posvetov. Spekter

sodelujočih je res širok - največ, 30 odstotkov, je izobraževalnih zavodov, 17 odstotkov sodelujočih predstavljajo ljudske univerze, 13 odstotkov najrazličnejša društva, sodelujejo pa tudi šole, knjižnice, študijski krožki, najrazličnejši centri in institucije, univerze za tretje življenjsko obdobje in še mnogi drugi. Prireditve bo triinpolkrat več kot lani, odziv sodelujočih pa je res prijetno presenetil. In ne le to, tudi podpora manifestaciji je letos bistveno širša kot lani, ko je teden vseživljenjskega učenja pripravil Andragoški center Slovenije sam. Letos je pokrovitelj tedna vlada Republike Slovenije, v organizacijskem odboru pa poleg Andragoškega centra Slovenije sodelujejo še predstavniki treh ministrstev, Gospodarske zbornice Slovenije, Sindikat vzgoje in izobraževanja; teden vseživljenjskega učenja pa financira država.

Tatjana Vrtnjak

Kdo so dobitniki prvih priznanj v izobraževanju odraslih?

Izjemni dosežki na mnogih področjih

ZNANJE NAM JE V POMOČ - TAKO TEDAJ, KO Z NJIM SAMI RASTEMO IN SE BOGATIMO, IN TEDAJ, KO Z NJIM POMAGAMO DRUGIM, DA RASTEJO IN SE BOGATILJO

Včeraj so prvič podelili priznanja Andragoškega centra Slovenije za izjemne uspehe pri učenju in bogatitvi lastnega znanja ter za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri učenju in bogatitvi znanja drugih. Na komisijo za podeljevanje priznanj posameznikom, skupinam in organizacijam za posebne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji je iz vse Slovenije prišlo okoli 60 predlogov, komisija pa je izmed nominirancev v skladu z zastavljenimi merili izbrala 15 dobitnikov priznanj. Kako širok pojem je izobraževanje odraslih in kaj vse zajema, kažejo tudi prvi dobitniki priznanj Andragoškega centra Slovenije. Tudi iz tega razloga na kratko povzemamo utemeljitve komisije vseh 15 dobitnikov priznanj.

Robert Muhič iz Črnomlja je prejel priznanje za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja. Robert se je 1989. leta vpisal na Zavod za izobraževanje in kulturo v Črnomlju, da bi dokončal osnovno šolo, nato je nadaljeval šolanje za poklic prodajalca in to postal 1995. leta, letos pa bo že komercialni tehnik. Vmes je zamenjal službo; prej je delal kot delavec pri žagi, zdaj dela kot strugar v štirih izmenah. Izobraževanje bi rad nadaljeval na visoki poslovni šoli. Pravi, da ga žene predvsem želja po znanju, a seveda si želi tudi take zaposlitve, da bi lahko pridobljeno znanje uveljavil.

Marija Debelak iz Ljubljane, višja medicinska sestra v pokoju, je prejela priznanje za svoj osebni razvoj. Pri 28-ih letih ji je nesreča spreminila življenje, nanovo se je učila pisati in brati. Vključila se je v univerzo za tretje življenjsko obdobje, za učenje francoščine. Zdaj že prevaja besedila iz francoskega jezika, v francoščino pa je prevedla tudi pesmi pri-

jateljice Ane Mlakar in tako sta nastali dve pesniški dvojjezični zbirki, ki sta predstavili slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje na srečanju mreže evropskih univerz za tretje življenjsko obdobje v Ulmu.

Skupina Vezilje iz Slovenske Bistrice potrjuje, da je z dobro zasnovanim izobraževalnim in zaposlitvenim načrtom ter veliko lastne motivacije mogoče premagati brezposelnost. Skupina je iz začetnega tečaja ročnih del na Ljudski univerzi v Slovenski Bistrici prešla v projekt javnih del in tam je raziskovala vezenine in motiviko tekstilnih izdelkov na območju Pohorja. Zdaj ustvarjajo izjemne unikatne vezene izdelke, ki so že dobili pravico uporabe izdelka domače obrti.

Skupina Skala iz Ljubljane, ustanovljena pred dvema letoma, oblikuje nov model preventivnega poučnega dela z mladostniki, ki so na robu družbe, in jim prinaša znanje in pomoč pri osebni rasti tja, kjer so si našli drugi dom - na ulico. Raziskali so nekatere posebno problematične okolišče v Ljubljani in Domžalah ter izvedli več projektov. Najbolj so veselili prvih posameznikov, ki so si našli delo ali se vrnili v šolo.

Skupina Keramika pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani dokazuje, da za ustvarjanje in izražanje ter odkrivanje samega sebe zares ni nikoli prepozno. Članice so v treh letih prerastle od popolnih začetnic do ustvarjalk, ki iz gline ustvarjajo izjemne in nenavadne upodobitve, te pa že razstavljajo.

Muzejski študijski krožek iz Ilirske Bistrice si prizadeva ustanoviti muzej v Ilirski Bistrici, saj je to eno redkih mest brez njega. Člani že štiri leta zbirajo in dokumentirajo kulturno dediščino in obujajo že skoraj pozabljene stare običaje. Tako so

iztrgali pozabi Vizito na Bistriškem (vpoklic fantov na služenje vojaškega roka) pa blagoslov konj na štefanovo, miklavževanje, pripravljajo pa tudi razstave in strokovna predavanja.

Krajevna skupnost Drežnica dokazuje, da se lahko usposablja cela vas. Od Kobarida je sicer oddaljena le šest kilometrov, a vendarle je odmaknjena. Krajsani so možnost za preživetje videli tudi v turizmu in v študijskih krožkih so začeli pridobivati potrebna znanja. Na tej podlagi je nastal cel izobraževalni projekt. Ko so že imeli oblikovano strategijo turistične promocije in izdelano promocijsko gradivo, so se pričeli učiti tudi tujih jezikov.

Prevzgojni dom Radeče je v zadnjih nekaj letih s stalnim strokovnim izpopolnjevanjem nadomestil represivne ukrepe prevzgoje gojencev v domu z obliko pomoči, ki omogoča možnost lastnega izbora, razvijanja interesov in osebne rasti. Posledica tega je, da Radečani spreminjajo mnenje o prevzgojnem zavodu kot motečem tujku v njihovem okolju, vse boljše pa je sodelovanje s tamkajšnjo osnovno šolo in drugimi društvi ter ustanovami v Sloveniji.

Vitra, center za uravnotežen razvoj iz Cerknice, je nevladni in nepridobitni zavod za revitalizacijo podeželja v hribovitih predelih Notranjske in Dolenjske. Pripravljajo delavnice, študijske krožke, predavanja, obiske - vse v okolju, kjer prevladujejo starejši prebivalci z nizko izobrazbeno stopnjo.

Borza znanja v Ljubljani je prva borza znanja v Sloveniji. Projekt je razvil Andragoški center Slovenije po ameriškem zgledu, prva pa ga je sprejela knjižnica Otona Zupančiča v Ljubljani. Od uspeha tega projekta je bil odvisen razvoj drugih borz, ki

že delujejo, in tistih, ki šele nastajajo.

Andragoška poletna šola že tri leta uspešno združuje andragoge in izobraževalce odraslih iz vse Slovenije ter prebivalce Ajdovščine. Andragoška poletna šola postaja model razvoja izobraževanja odraslih v okolju, ki je odmaknjeno. Model andragoške poletne šole je bil izbran kot ustrezen za srednje- in vzhodnoevropske države, izbrana pa je bila tudi med štiri, ki jih je Unesco prikazal kot vzore dobre prakse v izobraževanju odraslih.

Center za pedagoško izobraževanje pri Filozofski fakulteti v Ljubljani deluje že 17. leto in razvil se je v središče, kjer si učitelji pridobivajo pedagoško andragoška in psihološka znanja ter se didaktično izpopolnjujejo. Aktivnosti skupine so neposredno prispevale k boljšemu pedagoškemu delu univerzitetnih in drugih učiteljev, iz nje pa je nastalo tudi društvo za visokošolsko didaktiko.

Center za tehnološko usposabljanje pri Gospodarski zbornici Slovenije je od ustanovitve 1991. leta do danes ena največjih izobraževalno svetovalnih organizacij za potrebe slovenskega gospodarstva.

Mestna občina Slovenj Gradec je dobila priznanje za odprte občinske borze znanja. To je prva borza znanja v Sloveniji, ki se v celoti financira iz občinskih sredstev.

Občina Ormož denarno podpira javne zavode, organizacije in društva, ki izvajajo izobraževanje odraslih. Občina je s sofinanciranjem omogočila, da so imeli odrasli v Ormožu med prvimi v Sloveniji možnost lotiti se sodobnih načinov učenja, ki jih razvija Andragoški center Slovenije, na primer študijskih krožkov, središč za samostojno učenje.

(tv)

Marija Debelak: Priznanje prinaša tudi težo dolžnosti

Priznanja Andragoškega centra letos tudi sedmim učečim se posameznikom in skupinam iz Ljubljane

LJUBLJANA, 30. septembra – Ob začetku Tedna vseživljenjskega učenja je Andragoški center podelil najprizadevnejšim posameznikom, organizacijam in ustanovam priznanja za izjemne učne dosežke – nekaterim za širjenje svojega znanja, drugim pa za uspešno poučevanje. Izmed 15 dobitnikov iz vse Slovenije jih je tudi sedem iz Ljubljane. Med njimi je posebno občudovanje zbudila Marija Debelak, višja medicinska sestra v pokoju, ki se je po hudi življenjski preizkušnji posvetila učenju francoščine.

Prav zdaj nastaja izpod peresa Marije Debelak prevod tretje pesniške zbirke Ane Mlakar, njene mentorice na Univerzi za tretje

● Med letošnjimi dobitniki priznanj Andragoškega centra Slovenije so bili naslednji posamezniki in skupine iz Ljubljane: Marija Debelak, skupina Keramika pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje in skupina Skala – za izjemne uspehe pri učenju in bogatitvi svojega znanja ter Andragoška poletna šola, Center za pedagoško izobraževanje pri Filozofski fakulteti, Borza znanja in Center za tehnološko usposabljanje pri Gospodarski zbornici Slovenije – za izjemne strokovne dosežke pri učenju in bogatitvi znanja drugih in pri uveljavljanju učenja.

življenjsko obdobje. »Človek ne sme nikoli obstati,« je pojasnila svoje geslo nagrajenka in svetovala, da je treba vsak dan razmišljati vnaprej. Zelo pa je pomembno, da lahko želje uresniči – je v skupini, v kateri imajo posamezniki podobna hotenja ali pa jih sčasoma oblikujejo, je dodala.

Priznanje, je pripomnila, prinaša težo dolžnosti – da je treba še marsikaj narediti. Zato pravkar prevaja članek, ki ga je v



MARIJA DEBELAK

časopisu Le Monde objavil Jean Rollet, sedemdesetletni učitelj, ki pripoveduje o svoji izkušnji z odkrivanjem interneta. Začel je akcijo vključevanja interneta v domove invalidov in starostnikov in morda bodo njegovi zamisli sledili tudi v Sloveniji.

»Teden vseživljenjskega učenja je izkušnja, ki smo jo povzeli po Angležih. Pri njih je to veliko slavlje. Udeležijo se ga tudi predstavniki vseh humanitarnih organizacij, saj ne morejo dobro delovati, če ne spodbujajo razvoja ljudi,« nam je pojasnila Dušana Findeisen iz Univerze za tretje življenjsko obdobje. »Veseli me, da je andragoški center ob tej priložnosti podelil priznanja. Skoznje se namreč osebna izkušnja potrdi tudi v očeh javnosti, kar je spodbuda in zgled za druge.«

MOJCA ŽAGAR

Učenje za vse življenje

Svet se strahovito hitro spreminja, razmere pa ljudi silijo, da si že pridobljeno znanje, pa naj bo še tako veliko, povečujejo in dopolnjujejo z novim. Le tako so čos zahtevam časa in, kot je dandanes še bolj jasno kot poprej, tudi konkurenčni na vse bolj zahtevnem trgu delovne sile. Nič ne pomaga: učiti se je treba vse življenje! Uresničevanje tega temeljnega spoznanja pa ne zadeva le posameznika, ampak družbo v celoti, saj je znanje edino resnično zagotovilo napredka. To je med drugim vodilo Evropske skupnosti, kamor Slovenci poželjivo pogledujemo in upamo, da bomo prej ali slej tudi njeni člani, da je lanskó leto razglasila za leto vseživljenjskega učenja, vsakoletne tedne, posvečene temu, pa poznajo v več državah.

V tem pogledu Slovenci nismo narod zamudnikov. Andragoški center Slovenije je že lani pridružil Slovenijo tem državam, ko je pripravil prvi teden vseživljenjskega učenja pri nas. Letos prav te dni ponovno poteka, pestrejši in bogatejši, s 700 prireditvami in več kot 130 izvajalci, ter prvič tudi pod pokroviteljstvom slovenske vlade, kar se, upajmo, ne bo končalo le s simbolično prisotnostjo in zgolj z moralno podporo pri nadaljnjem razvijanju in uveljavljanju koncepta učenja za vse življenje pri nas. Slovenija mora postati učeča se dežela še toliko bolj, ker se s sedanjo strukturo izobrazbe prebivalstva ne moremo postavljati pred svetom, vsaj pred tistim ne, v katerega menimo, da spadamo.

MILAN MARKEL

Teden vseživljenjskega učenja

Vrsta prireditev na Dolenjskem in v Posavju opozorila na pomen učenja

Te dni je v mnogih krajih po Sloveniji kar precej živahno. Vrstijo se okrogle mize, razstave, strokovni posveti, delujejo najrazličnejše delavnice, študijski krožki, vrstijo se predstavitve izobraževalnih programov, namenjenih pridobivanju znanja zunaj formalnih šolskih ustanov za vse generacije, od mladih do tistih v tretjem življenjskem obdobju, vse to v znamenju letošnjega Tedna vseživljenjskega učenja, ki bo trajal do 3. oktobra.

Teden so še posebej slovesno začeli v ponedeljek, 29. septembra, zvečer v krškem kulturnem domu. Organizator tedna, Posavski center za permanentno izobraževanje Krško, je pripravil slovesnost, na kateri so nastopili Folklorna skupina Senovo in pevci študijskega krožka Pesmi iz naših krajev. Po govorih direktorice PCPI Monike Novšak, direktorice Andragoškega centra Slovenije

dr. Vide Mohorič Špolar in krškega župana Danila Siterja, vsi trije so govorili o pomenu učenja za vse življenje in sploh o vlogi znanja za razvoj posameznika in družbe v celoti, so odprli še razstavo Umetnost fotografije, na kateri se je z barvnimi in črno-belimi fotografijami predstavilo enajst fotografov letošnjega fotografiskega krožka. Skozi ves teden so se in se še bodo v Posavju zvrstile



SLOVESNA OTVORITEV - krškem kulturnem domu so Teda vseživljenjskega učenja slavnostno odprli. Med govorniki je bila tu direktorica Andragoškega centra Slovenije dr. Vida Mohorič Špolar. (Foto: MiM)



NAŠI LJUDI NA "HRVAŠKEM" - Razstava pod tem naslovom je odprta v šoli v Trstju (Tršću) v občini Čabar, gradivo zanjo pa je zbral in razstavo postavil Andrija Zbašnik. Razstava je še posebno zanimiva za Slovence in še posebej Dolenjce zato, ker njen avtor v spremnem besedilu (prevedeno v slovenščino) med drugim pravi: "Kasno jeseni, ko so napolnili drvarnice in kleti ter opravili priprave za življenje preko dolgih zim, so naši zdomci (pečalbari) odhajali na 'HRVAŠKO'." Itd. Že iz tega uvodnega stavka, se vidi, da se prebivalci teh krajev niso imeli za Hrvate, sicer ne bi rekli, da odhajajo na Hrvaško. Tudi sicer v tej danes hrvaški občini govorijo v glavnem slovensko in to v dolenjskem narečju. Na fotografiji je avtor razstave Andrija Zbašnik ob žagah in fotografijah, ki govorijo o tem, kako so ljudje iz teh krajev odhajali pozimi delat v hrvaške gozdove. (Foto: J. Primc)

številne prireditve: razstava knjig na temo Živimo, ljubimo in učinimo se v brežiški knjižnici, dan odprt vrat v PCPI, okrogla miza o drogah med mladimi v Posavju, predstavitve različnih delavnic, aranžiranja cvetja, Društva likovnikov Oko, programa izobraževanja podjetnikov in uporabe računalnika za uspešno podjetništvo in programov Zveze prijateljev mladine Krško ter prikaz likovnih tehnik. Pestro dogajanje bodo zaključili jutri, 3. oktobra, ob 20. uri v kulturnem domu z glasbenim večerom, na katerem bo nastopil Vlado Kreslin.

V Novem mestu je bil organizator tedna vseživljenjskega učenja Razvojnoizobraževalni center, ki je pripravil predstavitev svojih internetnih strani, borzo znanj v domu starejših občanov in na Vašem kanalu, predstavitve zanimivih načinov učenja tujega jezika za najmlajše in programo učenja angleščine za mladino na računalniku, za jutrišnji dan pa strokovni posvet o problemih socializacije Romov.

Popravek

 Andragogi v skladu z novimi pogledi na izobraževanje odraslih že dolgo opozarjajo, da postaja izobraževanje na prelomu tisočletja le ena od tehnologij učenja in da bi torej na splošno morali govoriti o učenju, ne o izobraževanju. Toda navada (zakoreninjena predstava) je železna srajca, kar smo nehote dokazali tudi v včerajšnjem prispevku o začetku Tedna vseživljenjskega učenja. V nadnaslovu in v okvirčku smo ga namreč po nemarnem prekrstili v Teden vseživljenjskega izobraževanja. Za napako se opravičujemo.

Izteka se letošnji Teden vseživljenjskega učenja

Z zaključkom šolanja še ni konec učenja

Kranj, 3. oktobra - Teden vseživljenjskega učenja, ki ga v Sloveniji že drugo leto zapored organizira Andragoški center Slovenije, je tudi tokrat spodbujal k drugačnemu razumevanju vloge in pomena učenja.

Glavni namen in cilj Tedna vseživljenjskega učenja je spodbujanje ljudi, organizacij in skupnosti ter njihovo ozaveščanje o pomenu in potrebi vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Učenje naj bi se v življenju vsakega posameznika, pa tudi organizacij in skupnosti, nikoli ne prenehalo. Stalno in skozi vsa življenjska obdobja trajajoče aktivno osvajanje znanj, spretnosti in veščin, je vse bolj nujni pogoj obstanka in razvoja.

Zamisel o Tednu učenja odraslije nastala v Veliki Britaniji pred petimi leti, lani ga je prvič organizirala tudi Slovenija. Zanimanje za sodelovanje v aktivnostih letošnje prireditve je bilo zelo veliko, saj je v njem sodelovalo kar 131 izvajalcev, ki so pripravili kar 700 različnih prireditev in dejavnosti.

M.A.

Prihodnost je v tem, da se človek nauči učiti se

Najprej učenje, potem šolanje in izobraževanje – Merilo in moč gospodarskega razvoja – Cilji in metode za učenje posameznika – Vpliv interneta

Pojem izobraževanja nadomešča pojem šolanja. Učenje je lahko nekaj osebnega, zamrznjene podobe mnogih izkušenj iz življenja. Učenje je spreminjanje človeka. Te in mnoge druge ugotovitve so na strokovni razpravi o terminologiji in pojmovanju izobraževanja in učenja izrekli prof. dr. Zdenko Medveš (Filozofska fakulteta), prof. dr. Barica Marentič-Požarnik (FF), prof. dr. Ana Krajnc (FF), doc. dr. Zoran Jelenc (vodja tedna vseživljenjskega učenja) in Vida A. Mohorčič-Špolar (direktorica Andragoškega centra RS), ki je tudi vodila razpravo.

Dr. Zdenko Medveš je predstavljal različna pojmovanja učenja in izobraževanja skozi zgodovinska obdobja. Poudaril je, da je odločitev, kateri pojem bodo andragogi izbrali za primernejši – učenje ali izobraževanje – pomembna. Izobraževanje je v 18. stoletju zamenjal pojem šolanja. V 19. sto-

jih lastnih pojmovanjih. Učenje lahko jemlje kot proces pridobivanja uporabnega. Požarnikova je omenila tudi prenovu šolstva. Ne strinja se, da so bolj kot metode za delo pomembni cilji in vsebine.

Dr. Ana Krajnc je vseživljenjsko izobraževanje primerjala s permanentnim izobraževanjem, ki je mnogo širše od šolanja kot zaokorjene celote. Je namreč učenje za vse življenje. Učenje je kakršno koli spreminjanje človeka. Krajnceva meni, da pomeni permanentno ozi-

roma vseživljenjsko izobraževanje prehod med visoko industrijsko družbo in informatiko. »Učenje prek spletnih strani ločuje učenje in izobraževanje. Slednje namreč posamezniku omogoča samostojno izbiro informacij, ki ga zanimajo.«

Izhodišča za razpravo je postavil dr. Zoran Jelenc. Prepričan je, da je pojem učenje širši kot pojem izobraževanje; ta je, tako Jelenc, tehnologija učenja. Učenje je med drugim tudi del antropologije, del življenja. Je stvar posameznika. Jelenc je svoje misli sklenil z ugotovitvijo, da je bilo najprej učenje, potem šolanje in nato še izobraževanje.

Razpravo je zadnji dan tedna učenja za vse življenje v sodelovanju z Nacionalnim kurikularnim svetom pripravil Andragoški center Slovenije.

ALEŠ ČAKŠ

● Zanimivi in zelo strokovni razpravi se je pridružil tudi prof. dr. Nikola Pastuović s Filozofske fakultete iz Zagreba. Meni, da je izobraževanje organizirano učenje, na tem pa da temelji tudi prenova šolstva. Po njegovem je izobraževanje nižja kategorija kot učenje, ki je mogoče tudi brez izobraževanja. Andragogika in pedagogika – zanju pravi, da morata določiti jasne znanstvene temelje – sta pomembni za prihodnost interdisciplinarnih študij in znanosti sploh. Med odmevnimi razmišljanji so tudi ugotovitve udeležencev, učiteljev in andragogov, ki zahtevajo več pozornosti za mišljenje in učenje tistega, kar v življenju potrebujemo, za pravilno izobraževanje v organizacijah ter za metode in cilje učenja posameznikov.

letju so izobraževanje razumeli kot odpravo nepismenosti, čas za razvoj poklicev. Danes izobraževanje ni več namen ustanov, temveč je to obča potreba za napredek družbe. Ni več vrednota posameznika, ampak merilo, moč za gospodarski razvoj. »Ločevanje izobraževanja in učenja je odločilno za oblikovanje strategije razvoja odraslih, ki vedno bolj težijo k novi izobrazbi,« meni Medveš.

Dr. Barica Marentič - Požarnik opaža polarizacijo med pedagogiko in andragogiko. Požarnikova je tudi zato največ pozornosti namenila tradicionalnemu in zlasti novemu pojmovanju učenja. »V psihologiji uporabljamo vsaj 50 različnih teorij učenja. Človek deluje bolj kot po definicijah po svo-

Teden vseživljenjskega učenja

Tudi letos se je Jezikovna šola Rosana iz Logatca odločila sodelovati v Tednu vseživljenjskega učenja (TVU), da bi prikazala različne izobraževalne, športne, kulturne in druge dejavnosti za otroke in odrasle v občini Logatec. Programi so bili predstavljeni v prostorih Jezikovne šole na Tržaški 17. Poleg Jezikovne šole so sodelovali še Prolog d.o.o., Glasbena šola, Društvo prijateljev otrok in mladine, Skica - klub gorskih kolesarjev, Jamarsko društvo, Rekreatijsko društvo Eva, inštruktorica aerobike Mojca Pišlar, Košarkarski in Namiznoteniški klub, Alpska sekcija Smučarskega kluba, Turistično društvo, Salon lepota in zdravje - Lidija Kern ter Mažoretke - vsi iz Logatca, Društvo kmečkih žena pa iz Rovt.

Zahvalila bi se rada županu Janezu Nagodetu, ki se je odzval mojemu vabilu na otvoritveni in LEP za brezplačno oglaševanje. Prireditelj je živo pritegnila predvsem sodelujoče v TVU, saj so bili prepričani, da Logatec potrebuje take predstavitve klubov, društev, organizacij in podjetij, ki delujejo na področju izobraževanja, kulture, športa in turizma. Upam, da bo tudi obiskovalcev iz leta v leto več, saj bodo lahko na enem mestu dobili potrebne informacije o različnih zanimivih in koristnih dejavnostih.

Namen TVU je bil vzpodbuditi zavest za učenje, ne glede na formalne ali neformalne oblike učenja. Lep primer za to je lahko Danska, ki sem jo junija letos tudi obiskala. Šlo je za študijski obisk programa izobraževanje odraslih in brezposelnih na Danskem. Pobudnik obiska je bil Andrijaški center Slovenije, s katerim že nekaj let sodelujem. Bogati 8-dnevni strokovni program nam je 22 udeležencem iz Slovenije omogočil obiskati Danski raziskovalni in razvojni center za izobraževanje odraslih, Sekretariat za ljudske visoke šole v Københavnu, Kmetijsko šolo, Ljudsko visoko šolo, Pedagoški kolodž, Center za izobraževanje za trg delovne sile, Občinski center za lokalne pobude, Zavod za brezposelne. Na koncu pa nam je vodja študijskega obiska Igor Čuden priredil tudi srečanje z lokalnimi politiki v Snoghoju, kjer smo bili večino dni našega poljskega tuda nastanjeni. Dovolj priložnosti je bilo tudi za ogled nekaterih kulturno-zgodovinskih znamenitosti Danske. Poleg glavnega mesta - København - saj poznate njegov simbol, znamenito morsko desklico, ki vsakega obiskovalca "preseneči" s svojo majhno podobo - smo si ogledali tudi rojstno hišo pravilničarja H.S. Andersena. Nepozaben je bil tudi obisk kraja Hvide Sande ob obali Severnega morja z dolгими peščenimi plažami. Povzpeli smo se tudi na najvišji vrh Danske - 124 m (Oh, kako smo grizli kolena?!); z udeleženci kratkih tečajev Ljudske visoke šole iz Snoghoja smo se za en cel dan podali na južni del otoka Tasinge.

Osebnost me je presenetila zavest Dansev glede samizobrazovanja. Naj naveden je primer brezposelna oseba na Danskem se mora naknadni dan, ko ostane brez dela, javiti v "Občinskem centru za lokalne pobude". Ta ustanova vključuje brezposelno osebo v različne programe: kot so: predavanja, spoznavanje tehnik slikanja, risanja, oblikovanja, brušenje kamnov, mehanike in mizararske delavnice itd. Seveda, je obiskovanje takih učnih delavnic obvezno, kar pa za Danco ni nič posebnega, saj to jemljejo z vso resnostjo in odgovornostjo. Zanimiv je bil pripetljaj, ko smo obiskali mehanično delavnico. Na vprašanje, ali pride kdaj do kraja prodaja, nam je voditeljica centra z začudenim pogledom odgovorila, da tega pri njih nikoli ne poznajo!

Nepozaben je bil tudi "slovenski večer", ki smo ga priredili za skupino danskih upokojencev, ki so se udeleževali 2-tedenskega jamizobrazovanja in so sočasno z nami stanovali v internatu Visoke ljudske šole v Snoghoju. Ni manjkalo ne tipične slovenske hrane in pijače, ki smo jo vsi prinesli od doma. Celotno prehovno potica je vzdržala pot na Dansko, vmes smo tudi ustno zapeli.

Ob koncu tega zapisa o obisku na Danskem bi se rada zahvalila županu Janezu Nagodetu, županu občine Logatec, Nadi Sajovec in Naklu, d.o.o. za priložnost materiala o občini Logatec, zanimivo zloženko, ki jo je izdalo Turistično društvo Logatec, knjižico "Reka sadmerih imen", ki jo je izdalo Naklo, d.o.o. in drugo.

Najkončam z mislimi, ki jih je letošnji katalog "Programi dejavnosti" v času TVU v Sloveniji, zapisal mag. Zvonka Pangerc-Pahernik iz ACS.

Pred vami je program dejavnosti, ki bodo potekale v tednu vseživljenjskega učenja od 29. 9. do 3. 10. v več kot 40 oddajah v Sloveniji. V primerjavi z letanskim Tednom, ki je združeval 58 izvajalcev, ugotovljamo, da se je udeležba več kot podvojila. 131 izvajalcev s od 300 do 260 udeležencev, izobraževalnih in kulturnih dogodkov na dan dokazuje, da se je zanimalost javnosti promociji in kačeni učenja kar čisto največkrat povečala. Seveda zadovoljstva in odobravanja ne zmanjka, da se je v njih vključilo vsem čez, povezujejo in tako prečijo pajo občinske, generacijske, statusne in se nakateri meje. Vseh dneh pozabljajo na tehnološki, ki jih sicer razburljuje, svoja vrata odpirajo tujcem in prihodnjim udeležencem let razpisov, usklajena s strokovnimi institucijami - vsi zato, da bi prikazali, da je učenje vrednota, namenjena vsem ljudem, v vsaki obliki življenja, v vseh in vseh, na delovnih mestih, v prostem času.

Branka Tolstoj 2007

urina v tleh. Ti namreč povzročajo odmiranje koreninskih laskov krovnih rastlin. Večja drevesa lahko oslabijo zaradi neustreznega razmerja med hranili (preveč dušika), ki s tem pridejo v tla.

Zato bi bilo smiselno uvesti kazni za lastnike »psov kršiteljev«, saj se držala za vrečke za pasje iztrebke pri nas niso uveljavila. Morda bi morali iznajti nekakšno »pasja stranišča«, ki bi jih obdali z rastlinami, za katere vemo, da lahko prenese večjo vsebnost dušika v tleh in svojem organizmu.

(NE)NAČRTO UNIČEVANJE

Nenačrtnega ali načrtnega (navadno mladostniškega) uničevanja zelenih površin je tudi pri nas čedalje več. To so pojavi, ki jih je težko preprečiti, posledice pa lahko vsaj delno ublažimo. Sadijmo lahko denimo večje drevesne sadike, ki bodo prej dosegle tako velikost, ki je skoraj ni več mogoče poškodovati. Mislimi je treba tudi na lesene, kovinske ali plastične varovalne ograje. Take zaščitne lahko vidimo ponekod v Ljubljani in mislim, da so zelo učinkovite.

KAJ STORITI?

Na kratko smo predstavili le najpogostejše povzročitelje odmiranja in propadanja mestnega drevja. (Lahko bi omenili tudi vpliv velikih temperaturnih nihanj, umetno podaljšan dan, onesnaženost okolja...) Poskusi zdravljenja »bolezni« odmiranja in propadanja drevja v mestih se morajo osrediniti predvsem na zmanjševanje stresnih dejavnikov in manj na neposredno ukrepanje (denimo zatiranje sekundarnih škodljivih organizmov, ki napadejo od stresa prizadeto drevje). Raje preprečujemo in ne zdravimo!

Podatki kažejo, da so starejši (starijaki) drevoredi oziroma njihovo drevje v Ljubljani slabo vitalni, zato potrebujejo temeljitejšo strokovno nego, predvsem rezanje. S tem bi polepšali njihov videz, zmanjšala bi se nevarnost poškodb pri mimoidočih (odpadanje suhih vej), podaljšala bi se življenska doba drevja in s tem drevoredov, zmanjšala pa bi se tudi dovzetnost dreves za bolezni in škodljivce. Nekatera drevesa bi bilo najbolje posekati in jih nadomestiti z novimi, vendar so mnenja odgovornih pri tem zelo različna. Plečnikove vrbe ob Ljubljanici so za to pravi zgled. Na otoku Mainau ob Bodenskem jezeru v Nemčiji, ki slovi po parkih in botaničnem vrtu, tudi po več let razpravljajo o tem, ali naj kako drevo odstranijo ali ne. Jasno je, da Ljubljana ni en sam park, kljub temu pa bomo morali v prihodnje z drevjem ravnati bolj premišljeno.

Peter Gliha

TVU - SLOVENSKI PRAZNIK UČENJA

Vseživljenjsko učenje – ključ za uspešen vstop v 21. stoletje.

Svet se spreminja s čedalje večjo naglico, in če nočemo, da bi nas življenje pustilo na stranskem tiru, brez uvida v pomen dogajanja, če hočemo biti torej dejavno vključeni v njegovo »zgodbo«, se moramo tudi sami spreminjati z njim. »Informacijska družba je nevarno okolje, če se ne oborožimo z znanjem,« je prepričan tudi dr. Zoran Jelenc, zato je kot strokovnjak za izobraževanje odraslih zastavil vse svoje znanje in trud za ustanovitev Andragoškega centra Slovenije, ga štiri leta uspešno vodil, lani pa se je namenil uresničiti novi projekt – Teden vseživljenjskega učenja, zamišljen kot praznik vseh učečih se Slovencev. Že prvič je s sloganom Slovenija – učeča se dežela zbudil zanimanje skoraj po vsej državi, saj se je v skupno prireditev z Andragoškim centrom povežalo osemindeset izvajalcev; ti so v tednu dni pripravili več kot štiristo petdeset dogodkov, v katerih je bila ljudem predstavljena raznolika ponudba izobraževalnih in učnih oblik za odrasle. Najbrž ne preseneča, da je bilo kar dvainštirideset odstotkov izvajalcev z ljubljanskega območja!

POMEN TVU PRIZNALA DRŽAVA IN PODPRL UNESCO

Lansko praznovanje učenja je minilo brez sodelovanja države. Vendar pa dobre in potrebne stvari govorijo same zase in že letos se je odprtja Tedna vseživljenjskega učenja (TVU 97, 29. septembra – 3. oktobra) udeležil tudi državni vrh s predsednikom države Milanom Kučanom in ministrom za šolstvo in šport dr. Slavkom Gabrom. Vlada je prevzela tudi pokroviteljstvo nad celotno prireditvijo.

Teden učenja odraslih (prvič so ga priredili leta 1992 v Angliji, kjer se je s projektom seznanil tudi dr. Jelenc) je dobil letos tudi pomembno mednarodno potrditev in podporo, saj so na 5. med-

narodni konferenci Unesca julija v Hamburgu v sklepni listini zapisali, da bodo pospeševali vseživljenjsko učenje in v ta namen razvili tudi mednarodni teden učenja odraslih. Slovenija je tako postala prva država, v kateri so po sprejetju omenjenega dokumenta prireditve tudi izvedli. Področje učenja, izobraževanja in vedenja smo torej postavili na noge! Da se zavedamo, kolikšno vrednost ima znanje, dokazuje tudi letošnje – glede na lani – trikratno povečanje števila izvajalcev (131) in posameznih dogodkov (1200).

Na trgu je torej nova delnica – delnica znanja in učenja; kotira visoko, njen donos bo velik, smo slišali med slovesnimi besedami ob odprtju TVU 97!

PRAZNIK UČENJA S PODELITVIJO PRIZNANJ

Da bi bilo vseslovensko praznovanje učenja še slovesnejše in bolj veselo, je Andragoški center objavil razpis za priznanja, ki jih bodo odslej podeljevali vsako leto za izjemne učne uspehe ter bogatitev lastnega znanja, pa tudi za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih.

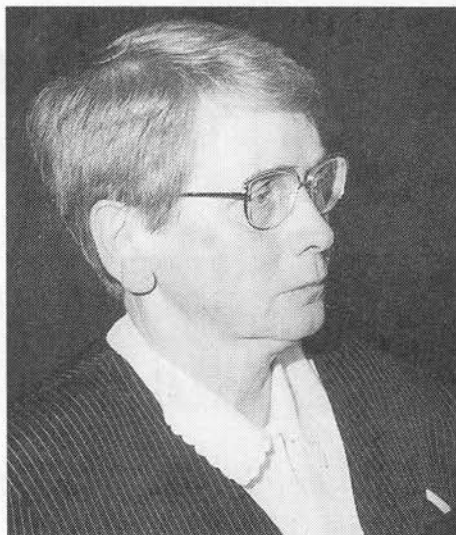
Letos so podelili prvih petnajst priznanj. Med tistimi, ki so dosegli izjemne uspehe pri bogatitvi lastnega znanja, sta dva posameznika – Marija Debelak in Robert Muhič, štiri skupine – Keramika pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje, Vezilje iz Slovenske Bistrice, Muzejski študijski krožek iz Ilirske Bistrice, skupina Skala iz Ljubljane ter Prevozgojni dom Radeče. Priznanja za strokovne dosežke pri uveljavljanju učenja pa so podelili Andragoški poletni šoli, Centru za pedagoško izobraževanje (FF), ljubljanski Borzi znanja, Centru za uravnotežen razvoj – Vitra iz Cerknice, Centru za tehnološko usposabljanje (GZS), Občini Ormož, Krajevni skupnosti Drežnica in Mestni občini Slovenj Gradec.

NAGRAJENI LJUBLJANČANI ALI ZGLEDI VLEČEJO...

Učenje je delo, vloženo zase, pa tudi za skupnost, zato je prav, da spoznamo prizadevne someščane, dobitnike priznanj.

MARIJA DEBELAK, upokojena višja medicinska sestra, je dobila priznanje za vseživljenjsko učenje in osebnostni razvoj! Njeno življenje je pri osemindvajsetih letih korenito spremenila nesreča. Vnovič se je morala naučiti vsega, celo brati in pisati. Pred dvanajstimi leti se je včlanila v študijsko skupino Univerze za tretje življenjsko obdobje in se začela učiti francoščine. Sčasoma je začela tudi prevajati in postala animatorica skupine, pisala je članke o izobraževanju in urejala kroniko univerze. Iz prijateljstva z lektorico Ano Mlakar, ta ji je zaupala v branje svoje neobjavljene pesmi, sta nastali dve zbirki, objavljeni dvojezično, saj ju je Marija prevedla v francoščino. Prav ti zbirki sta zastopali Slovenijo na srečanju mreže evropskih univerz za tretje življenjsko obdobje v Ulmu.

Tudi skupina KERAMIKA deluje pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Članice skupine so med seboj tesno povezane in se nenehno izpopolnjujejo pod mentorstvom Lučke Šičarov-Dražumerič. Skupina (sestavljajo jo Helena Ercegovič, Maja Remic, Silva Dražumerič, Nuša Škopac, Ma-



Fotografija: Arhiv ACS

Nagrajenka Marija Debelak iz Ljubljane.

rička Rosenwirth, Stanka Mrva, Sonja Klinar, Ksenja Ribnikar, Jana Lenassi in Božena Leonardi) je dobila priznanje zato, ker pod spodbudnim, posameznicam prilagojenim vodstvom že tri leta kakovostno raste, članice pridobivajo nova znanja in spretnosti, ki presegajo ljubiteljsko raven, prirejajo razstave, animirajo druge (zdaj delujejo že štiri skupine) in s svojo ustvarjalnostjo dokazujejo, da za odkrivanje samega sebe, za ustvarjanje in izražanje ni nikoli prepozno.

SKALA pa je skupina za preventivno delo z mladimi na ulici. Nastala je leta 1995 pod idejnim vodstvom Bernarde Vindišar, Mateja Križaniča in mag. Martina Lisca. Združuje več kot trideset prostovoljcev (skoraj vsi imajo visoko šolsko izobrazbo), povezuje pa jih mladostno vizionarstvo in zavzetost za kakovostnejše življenje mladih v našem mestu. S svojimi načrti in delom razvijajo in dopolnjujejo preventivno ulično delo v Sloveniji. Mladim na robu družbe se skušajo približati prek osebnih stikov in z zavzetim, načrtnim spremljanjem posameznikov, z nudenjem pomoči pri učenju in odkrivanju ter oblikovanju lastne istovetnosti. Izhajajo iz potreb mladih, zato so zase pripravili zahteven izobraževalni program in delujejo kot učeča se skupina; posvečajo se tudi mednarodni menjavi izkušenj, posebej uspešno sodelujejo s skupinami v Nemčiji, Španiji, Avstriji in Italiji. Pripravljajo tudi mednarodni seminar o uličnem delu z naslovom Mladi – ulica – prihodnost.

Nagrajene ljubljanske ustanove, posebej še Borzo znanja, ki deluje v Knjižnici Ottona Župančiča, bomo predstavili v eni prihodnjih števil.

Vseživljenjsko učenje postaja civilizacijska vrednota, spreminja se v slog življenja!

Slavica Borka Kucler

MESTNA VOLILNA KOMISIJA OBVEŠČA RAZGRNITEV VOLILNIH IMENIKOV ZA NADOMESTNE VOLITVE ŽUPANA

Sekretar za upravne notranje zadeve obvešča državljane, da bodo volilni imeniki za območje Mestne občine Ljubljana, sestavljeni za nadomestne volitve župana, razgrnjeni od 5. 11. do 5. 12. 1997.

Volilne imenike je mogoče pogledati do 5. decembra 1997 na sedežih krajevnih skupnosti v času uradnih ur in pri sekretarju za upravne notranje zadeve pri UE Ljubljana – odseku za evidenco prebivalstva in osebne izkaznice v Mačkovi ulici 1 od ponedeljka do četrтка med 8. in 17. uro in ob petkih med 8. in 15. uro.

Državlani imajo pravico pogledati v volilni imenik in podati pripombe ustno ali pisno pri UE Ljubljana, sektor za upravne notranje zadeve na Adamič Lundrovem nabrežju 2 najpozneje do 5. decembra 1997.

Državljanke, ki so spremenili kraj stalnega bivališča oziroma naslov stanovanja in še niso izpolnili prijave obveznosti po zakonu o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva, pozivajo, da se prijavijo najpozneje do 12. decembra 1997, da bodo pravilno vpisani v volilni imenik.

ELEA

... ZGODE IN NEZGODE

Klinika Ljubljana - ker tudi živali potrebujejo prijatelja!

NEZGODNA
AMBULANTA



**KLINIKA
LJUBLJANA**

Specialistična klinika
za male živali

Podmilščakova 57a

1000 Ljubljana

tel: 061 168 5030, dež. tel: 0609 63 90 62

Na kliniki Vas pričakujemo vsak dan,
tudi ob nedeljah in praznikih,
od 8.00 - 22.00 ure.

tel. 1685030